

Kjellbergsgatan 4

Nedre Johanneberg

Omkring år 1900 var Johanneberg ett obebyggt område. År 1866 års stadsplan sträckte sig fram till nuvarande Engelbrektsgränd. För att på bästa sätt fortsätta utvecklingen av bebyggelsen anordnades en stadsplanetävling.

År 1904 ritade stadsingenjör och stadsplanarkitekt Albert Lilienberg en ny stadsplan. Planen fastställdes först år 1917 och liknar till stora delar dagens kvartersutformning. Albert Lilienbergs stadsplaner karaktäriserades av oregelbundna, individuellt utformade kvarters- och gårdsrum, väl anpassade till naturens topografi. Lilienbergs stadsplan ansågs redan tidigt vara en förebild av tidens kritiker. Byggnaderna var medvetet placerade och utformades med förträdgårdar. Trädgårdarna ansågs mycket viktiga i gatumiljön och byggdes med terrasser, naturstensmurar och trappor. Idag har många förträdgårdar ersatts av parkeringsplatser.

Stadsdelen nedre Johanneberg i sin helhet utgör idag en unik miljö med tidstypiskt utformade fastigheter och uppbyggda terrasser. Fastigheterna har höga kulturhistoriska värden och ingår i kommunens bevarandeprogram.

Kvarteret Taltrasten

Kvarteret Taltrasten ingick i den första delen av utbyggnaden av den nya planen och byggdes upp mellan åren 1924-1928. Det slutna kvarteret har en oregelbunden form, och kom att präglas av tidens arkitekturideal - 1920-tals klassicism med sparsmakad dekor, mörka tegelfasader och släta putsfasader mot gården. Taken utformades i regel som sadeltak med takkupor. Även trapphus och lägenhetsdetaljer präglades av tidens formspråk.

Kvarteret Taltrastens fastigheter utformades av ett flertal olika arkitekter. Kjellbergsgatan 4 var tillsammans med fastigheten Gibraltargatan 2 de första att uppföras i kvarteret och även först på Kjellbergsgatan.

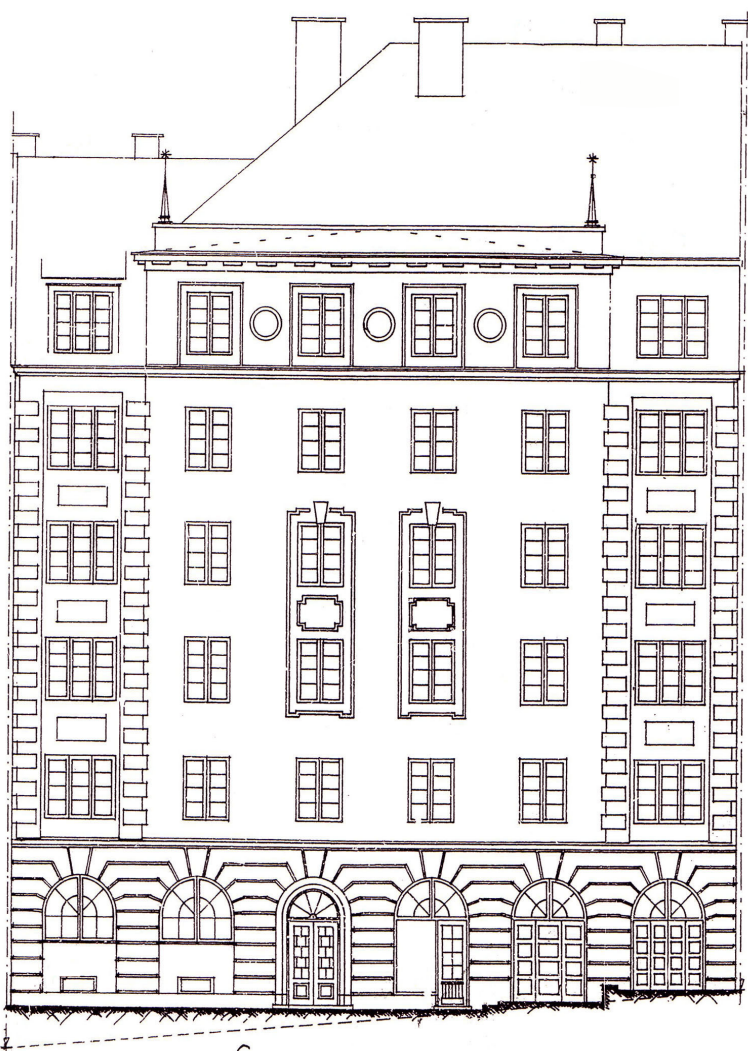
Kjellbergsgatan 4

Originalritningarna för fastigheten på Kjellbergsgatan 4 (Johanneberg 2:4) är från 1924. Det var G Albert Gustavsson som ritade och som även lät uppföra byggnaden. På originalritningen står följande beskrivning av fasad:

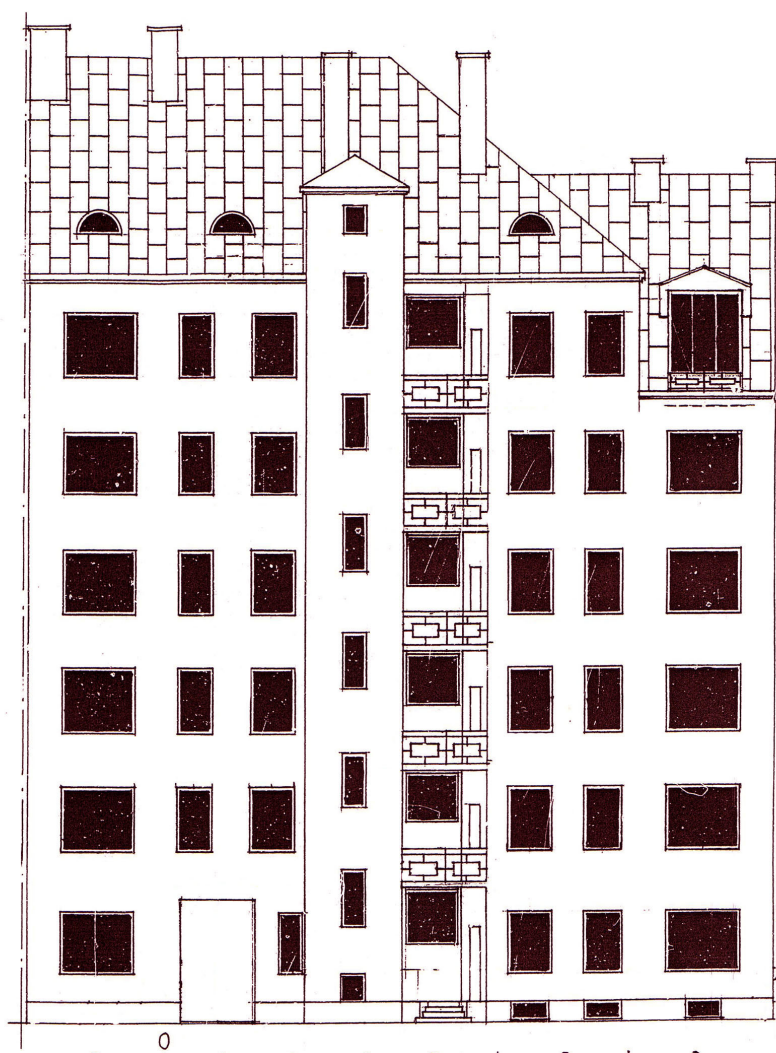
”Sockel av sprängsten. Fasadtegel: Helsingborgs Ångtegelbruk no 2, som fogstrykes med färgat bruk. Listen över bottenvåningen muras med fasadtegel och avtäckes med galvaniserad plåt, som oljemålas svart. Markerade fönsteromfattningar muras med fasadtegel, 3 cm språng. Partier under fönster i samma liv som fasaden med fyllningar genom teglets utsättning 3,0 cm. 2 st slutstenar muras i fasadtegel och 3 st runda insättningar göres mellan 5:e vån fönster. List mellan 4:e och 5:e våningarna av fasadtegel som avtäckes med galvaniserad plåt. Täcklisten över mittpartiet gjuts i betong och slammas. Attikan muras och putsas i samma färg som undervarande list och avtäckes med galvaniserad plåt. 2 st akroterier av plåt. Taket täckes med rött, enkupigt tegel. Fönsterkarmarna målas i ljus ton och bågar med spröjsar hålles mörka. Plåtgärningar, hängrännor och stuprör målas mörka.”

Fastigheten uppfördes i 5 våningar med 3 st lägenheter på vån 1 och 2 samt 2 st större lägenheter på vån 3-5. På bottenplan låg en butikslokal med entré mot gatan. Lägenheterna byggdes stora och med gedigna material. I varje våning fanns jungfrukammare, badrum och hall samt salong, matsal och sovrum. Det fanns två stycken trapphus, det större trapphuset låg mot gatan och användes av lägenhetsinnehavarna och mot gården låg ett mindre påkostat trapphus som användes av tjänstefolket.

Fastigheten har sedan den byggdes en mycket välbevarad karaktär med fasader och ursprungliga detaljer såsom entréport, dörrpartier, beslag, vilplanens armaturer samt snickerier bevarade. Mot gatan pryds tomten fortfarande av den ursprungliga förträdgården. Kjellbergsgatan 4 utgör idag totalt sett ett välbevarat exempel på 1920-talets stilideal vad gäller exteriöra och interiöra uttryck.

Ursprunglig fasadritning mot gatan från år 1924.

Ursprunglig fasadritning mot gården från år 1924.

Johanneberg 2:4

Förändringar

I fastigheten har endast ett fåtal förändringar skett. Under 1980-talet bytte man fönster och under de senaste 15 åren så har stambyte skett successivt. År 2001 putsades gårdsfasaden om. De ursprungliga balkongräckena mot gården byttes ut samtidigt. En del kök har moderniserats medan andra bibehåller en äldre karaktär. Trapphuset har genom åren haft olika färgsättningar. Det nuvarande utseendet skapades år 1994 och bygger på en ursprunglig färgsättning. I bottenvåningen har den ursprungliga speceributiken även fungerat som kontor och idag är det en lägenhet. Den dörr som ursprungligen var placerad mot gatan sattes troligtvis igen år 1939 och entré upptogs istället från portgången. På tomten har det uppförts ett nytt sop- och cykelhus år 1995, ny markbeläggning har lagts och fastighetens garageport är utbytt till en modern.

Ägare

Fastighets AB Taltrasten ägde fastigheten fram till år 1967 då Fru Ingrid Hedén tog över. Fru Ingrid Hedén ägde fastigheten fram till år 1976 då Viktor B Svärd köpte den. Han sålde den dock redan året efter, år 1977, till K/B Myran Nr 2 Wallenstam & Co. Wallenstam ägde fastigheten i tre år och sålde den sedan år 1979 till Bo Magnusson som var ägare fram till år 1993. Sedan 1993 ägs fastigheten av Ebbe och Ulla-Britt Gärdhagen.

Hyresgäster

Hyresgästerna har varit många och med varierade yrken under åren i fastigheten. För att visa ett exempel på hyresgäster följer nedan ett utdrag ur 1926 års adress- och industrikalender.

År 1926

Anspach, Richard, fil. doktor
Andersson, August, direktör
Berg, A E S. perukmakare
Bergwall, Hilma A, änkefru
Ellsen, F, sjökapten
Hansson, H, ingenjör
Lundblad, Olof, korrespondent
Von Schlanbusch, Fredrik, apotekare
Svensson, Ada, fru
Trädgårdh, Maud, änkefru
Zachrisson, Albertina, föreståndare
Öström, Erik, direktör

Affär

Affären som var belägen i fastighetens bottenplan hyrdes de första åren av Rune Tobisson. Han var handlare och drev här en speceriaffär. Redan år 1927 byter butiken ägare och Ragnar Ahlqvist tar över. Även han driver en speceriaffär fram till år 1936, sedan byter han lokal till bottenlokalen på Kjellbergsgatan 5. År 1937 ombyggs affären till ett kontor för att sedan övergå till att inredas som lägenhet.

Vykort från slutet av 1920-talet. Framför Kjellbergsgatan 4 skymtas en man som sitter utanför bottenvåningens speceributik.

Vykort från mitten av 1930-talet. Fasaden på Kjellbergsgatan 4 är täckt av vildvin.